

OPLEGNOTITIE BESLUITVORMEND

Onderwerp	Omgang met spontane burgerinitiatieven
Voorstel ter behandeling in	de vergadering van Bestuurscommissie Veiligheid
Status	☒ Openbaar ☐
Portefeuillehouder	Dhr. Rijpstra
Auteur	Dhr. Kleinhuis
Bijlagen	1. Visiedocument 2. Handreiking spontane burgerinitiatieven 3. Factsheet handreiking
Vergaderdatum	16 juni 2021
Agendapunt	11
Betrokken afdeling/ medewerkers (functioneel)	Crisisbeheersing
OR/GO	☐ OR instemming ☐ OR advies ☐ OR informatie ☐ GO

Conceptbesluit

1. In te stemmen met Visiedocument spontane burgerinitiatieven en benoemde uitgangspunten
2. Kennis te nemen van de Handreiking omgang met spontane burgerinitiatieven
3. Kennis te nemen van vervolgproces incl. implementatie en borging

Inleiding

De wereld om ons heen is in verandering. De samenleving van vandaag is een netwerksamenleving waar burgerparticipatie een belangrijk onderdeel is. Burgers pakken steeds vaker gevraagd en ongevraagd hun rol op het gebied van veiligheid. In evaluaties van meerdere incidenten en crises van de afgelopen jaren is een opkomende trend gesignaleerd. Spontane, vrijwillige burgerhulp die buiten (coördinatie van) hulpdiensten en andere overheidsorganisaties omloopt. Enkele voorbeelden van dit soort hulp zijn de opvang van slachtoffers van de brand aan de Kelders in Leeuwarden, opvanglocatie in snackbar tijdens grote brand en de opruimacties in het Waddengebied als gevolg van de containercalamiteit begin 2019. De omgang met de netwerksamenleving en daarmee spontane burgerinitiatieven is een vraagstuk waar een oplossing voor geboden zal moeten worden om in te spelen op een veranderende wereld. Veiligheidsregio Fryslân heeft hierover in haar meerjarenbeleidsplan 2019- 2022 de ambitie uitgesproken om zich hiervoor sterk te maken: *'Wij participeren in de netwerksamenleving en faciliteren haar bij het werken aan veiligheid'*.

Het visiedocument geeft invulling aan deze ambitie en zal een handvat bieden voor verdere implementatie van deze visie en totstandkoming van operationele handreikingen.

Tijdens de afwikkeling van het containerincident van de MSC Zoe ontstond een toeloop van honderden vrijwilligers die een bijdrage hebben geleverd aan de opruimactie van stranden, dijken en kwelders. In het evaluatierapport 'Containercalamiteit: crisisbeheersing in het Waddengebied', dat op 18 juni 2019 gepubliceerd werd door het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) kwam naar voren dat de betrokken veiligheidsregio's nog geen (eenduidig) beleid ontwikkeld hebben voor de omgang met spontane burgerhulp tijdens rampen en crises. Het gevolg voor de Veiligheidsregio is dat de veiligheidsrisico's die spontane hulpverlening met zich meebrengt niet in kaart zijn gebracht. Er bestaat onduidelijkheid over de verantwoordelijkheid voor (het handelen van) de burgervrijwilligers, risico's die dit handelen met zich meebrengt en hoe de coördinatie verloopt tussen betrokken partijen.

Naar aanleiding hiervan heeft het Bestuurlijk- en Tactische Waddenzeeoverleg van de CRW opdracht gegeven voor de uitwerking van handreikingen voor een drietal ecologische scenario's. Rijkswaterstaat en de Veiligheidsregio Fryslân zijn verzocht om de regie op de uitvoering ter hand te nemen, RWS voor een tweetal olie/chemicaliën gerelateerde scenario's, de VRF voor het scenario 'overige kustverontreinigingen'.

De opdracht aan het CRW blijkt te passen binnen van een breder vraagstuk, nl. de ambitie van de VRF en het programma netwerksamenleving van afdeling Crisisbeheersing om burgerparticipatie een prominenter positie te geven in de crisisorganisatie. Deze constatering geeft aanleiding om de handreiking, bedoeld ter ondersteuning van crisisfunctionarissen, voor gebruik bij meerdere incidenttypen geschikt te maken. Daarmee werd de opdracht verbreed en de handreiking breder inzetbaar. Er is daarmee sprake van een gecombineerd opdrachtgeverschap van de CRW en de VRF.

Beoogd effect

Samen met onze inwoners zetten we ons in voor een veilige en gezonde samenleving. We benutten de veerkracht van de netwerksamenleving, zoals spontane burgerinitiatieven. Afhankelijk van het type incident nemen we een passende rol op ons. Samen bewegen we de juiste kant op om zo een bijdrage te leveren aan een gezond en veilig Fryslân.

Argumenten

1. Volgt uit meerjarenbeleidsplan veiligheid 2019- 2022 en ontwikkelrichting programma netwerksamenleving afdeling Crisisbeheersing
2. Evaluatierapport 'Containercalamiteit: crisisbeheersing in het Waddengebied' en de daaruit voortvloeiende opdracht Bestuurlijk Waddenzee Overleg
3. Crisisfunctionarissen weten hoe om te gaan met spontane burgerinitiatieven middels het voorzien van een operationele handreiking.

Kanttekeningen

Visiedocument en Handreiking volgen een verschillend besluitvormingstraject, de Bestuurscommissie Veiligheid van de Veiligheidsregio Fryslân respectievelijk het Bestuurlijk Waddenzee Overleg van de Coördinatie-regeling Waddenzee.

Financiële consequenties

Uitvoering vindt plaats binnen de reguliere begroting.

Vervolgaanpak/uitvoering

Tijdspad besluitvorming visiedocument:

12 april	Besluitvorming Managementteam Crisisbeheersing
na 12 april	Afstemmen concept met Algemeen Directeur VRF, betrokken netwerkpartners
10 mei	Vaststelling overleg Crisisbeheersing
18 mei	Vaststelling Directie Crisisbeheersing
2 juni	Agendacommissie Veiligheid
7 juni	Plenair Overleg Oranje Kolom (POOK)
16 juni	Bestuurscommissie Veiligheid

Tijdspad besluitvorming Handreiking:

1 juli	Tactisch Waddenzeeoverleg van het CRW
Nov '21	Bestuurlijk Waddenzee overleg van het CRW

Na vaststelling van het visiedocument en de handreiking vindt implementatie en borging plaats binnen bestaande processen.

Communicatie

Na vaststelling worden documenten onder de aandacht gebracht bij crisisorganisatie en betrokken netwerkpartners.

Besluit:

- niet vastgesteld
- ongewijzigd vastgesteld
- gewijzigd vastgesteld als volgt:

Kopie naar auteur

**Paraaf
secretaris:**